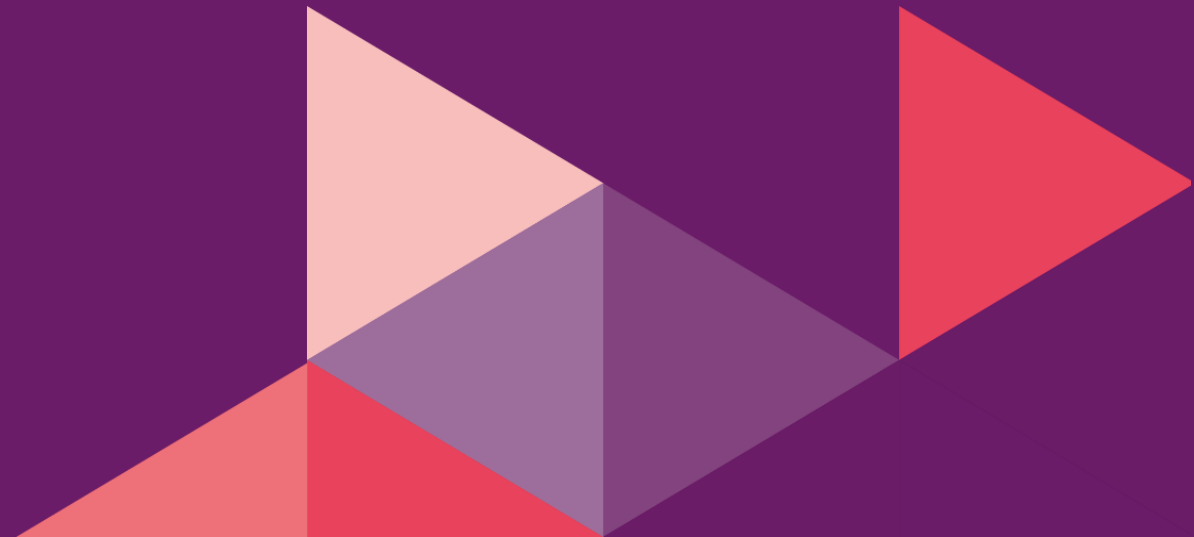

Fra strukturert til selvstendig skriving - metodikk

Skriving som læringsaktivitet gir muligheter til å:

- Styrke lesing gjennom skriving
- Styrke kunnskaper om språk gjennom skriving
- Støtte egen oppmerksomhet, tenking og resonering
- Rette oppmerksomheten mot bokstaver og lyder
- Sette ned tempo i bearbeiding av tanker og ideer

Skriving gir oss muligheter til å:

- Få et vindu til personens forståelse av form, innholdet og bruk av skriftspråk
- Ta i bruk gode støttesystemer (tankekart, temabilder, talende tastatur, opplesing av tekst...)
- Gi individtilpasset støtte (personen kan bare skrive ut fra egen forståelse og egne ferdigheter)

Husk at personer med utfordringer:

- Trenger like mye om ikke mer tid til å skrive som sine jevnaldrende
- Komponerer ofte tekst i lavere tempo
- Trenger mange muligheter til å anvende det som er lært i egen skriving.

Metodikk: Fra strukturert til selvstendig skriving

1. Lærer modellerer

2. Selvstendig skriving – lærer drøfter og støtter

3. Dele tekst (eks. bruk av forfatterstol)

1. Modellering

Mini-leksjon på maks 10 min.

- Modellering av en enkelt ferdighet eller side av skriveprosessen av gangen (f.eks: en ide, en god setning, mellomrom, punktum, stor bokstav,) og viser dette på flere måter – repetisjon med variasjon
- Modellere hvordan du tenker under planlegging og utføring
- Ta i bruk ulike skriveverktøy når du modellerer – særlig fokus på bruk av enkeltes alternative blyant

2. Selvstendig skriving

Nå skal personen skrive på egen hånd. Det gis en mulighet til å skrive om et selvvalgt emne og å produsere noe som senere kan deles med andre.

I løpet av skriveøkten skal det være samtaler med lærer eller andre der fokus er respons og støtte – på flere måter

3. Deling

- Personen får mulighet til å dele sitt utkast eller deler av sitt utkast med andre (forfatterstol). Personen skal få tilbakemelding fra tilhørerne og kunne svare på spørsmål til teksten.
- Personer uten talespråk må få sitt utkastet importert til en talemaskin eller lignende, slik at teksten kan leses høyt.
- Bruk av en forfatterstol kan bidra til å støtte personens interesse og utvikling i skriving, både som kommunikasjon og som tenkning.

Publisering

Ferdig tekst kan publiseres i forskjellige og ulike former, alt fra papir, PowerPoint, Book Creator på en iPad eller til publisering med Tar Heel Reader

Vurdering

Vurdering er å observere endringer over tid, eks. personens:

- interesse / oppmerksomhet for modellering
- valg av tema
- lyst og motivasjon til å skrive
- lengde på oppgaven
- deltagelse, eks. et ønske om å lese det som andre har skrevet og å dele egen skriving med andre

Tilpasninger

- La personen delta med bruk av kommunikasjonshjelpemidlet sitt til å stille spørsmål til andre som skriver
- Programmer enheter til å si spesifikke ting til samtalene om skriving
- La personen dele sine historier med bruk av talestøtte
- Legg til rette for å gjøre valg, for eksempel tema å skrive om
- Bruk støtte som blyantgrep, skråstilt brett og alternativ blyant
- Prøv ut eks. ordprediksjonsprogram

1. Modellere: Hvordan skrive en god setning?

- Tar utgangspunkt i et bilde.
- Snakker høyt om hva du vil skrive som tekst
- Form en fullstendig setning

(snakk om en setning, vis mellomrom mellom ord)

Jeg vil ha hårstrikk.

2. Selvstendig skrivning: Personen velger ut et bilde

Skriver en setning

- Drøft med og gi støtte under arbeidet om det er ønskelig
- Ikke gi vurdering før personen er ferdig å skrive

Jeg vil ha bil.

Minileksjon

Å utvide en setning med bruk av spørsmål

Ta utgangspunkt i en god setning. Vis at med bruk av spørsmål kan du tenke på andre setninger.

Modellere gjennom å ta utgangspunkt i et bilde – kanskje av deg selv. Utfordre eleven til å stille spørsmål som:

Hvem er på bildet?

Hvor tror du at jeg er?

Hva tror du at jeg holder på med/gjør?

Minileksjon:

Å skrive er å fortelle om noe

Å skrive er å fortelle ting på papir

Modellere din tenking høyt

“Hva skal jeg skrive om i dag? Hva vet jeg mye om? Hva har skjedd med meg i det siste? Jeg vet! Jeg hadde ferie. Jeg vil fortelle deg om hva jeg gjorde på ferien min og du forteller meg om din ”

Følger opp aktiviteten gjennom:

- Å lese historien din høyt (oppmuntre elevene å bruke sin indre stemme)
- Spør om de kan se for seg et bilde inne i hodet
- Å skrive handler om å fortelle historier
- Noen ganger er det helt sanne historier og noen ganger er de pyntet litt

Eksempel fra skolen

Modellering

- ▶ Lærer Anne velger seg et bilde, tenker «høyt»: *Jeg vil skrive om Ironman, kanskje at han er kul og tøff – ja, : Ironman er kul og tøff.*
- ▶ Så skriver hun og lyderer høyt ordene mens hun skriver.
- ▶ Hun avslutter med et tydelig «punktum!».

Ironman er kul og tøff.

Selvstendig skriving

Star wars er kul og bra.

Dele med andre

Andreas og lærer Anne sendte bilde med tekst til mor på mail. Hun responderer med å sende bilde tilbake av sin superhelt «wonder woman». Gøy!

🌐 statped.no

f facebook.com/statped

🐦 twitter.com/statped